

MAHARASHTRA POLLUTION CONTROL BOARD

Phone No. 24010437 / 24020781
Visit us at : <http://mpcb.gov.in>
Email : jdwaterdivision@mpcb.gov.in

Kalptaru Point 2nd floor,
Sion Matunga Scheme Road
No. 8, Infant of Sion Cercal,
Sion (E), Mumbai – 400 022.

"Your Service is our Duty"

No./MPCB/JD(WPC)/ENV/PH/B- 240709 - FTS - 0043

Date: 09/07/2024

To,
Ministry of Environment,
Forests & Climate Change Indira Paryavaran Bhavan,
Jor Bagh Road, New Delhi-110 003.

Sub: Environmental Clearance - Proceedings of Public Hearing in respect of **Proposed** Establishment of Sugar unit of 7000 TCD, along with Establishment of 300 KLPD Syrup based distillery/300 KLPD B-Molasses Based Distillery /300 KLPD Grain Based Distillery to Produce RS/ Ethanol & Co-Generation Power Plant of 30 MW. **Proposed by** M/s. Saipro Biofuels Pvt. Ltd. (SBPL) Gat no 163/2, 164 & 165 of Kadlas village, Tal- Sangola, Dist-Solapur, Maharashtra.

Ref: Sub-Regional Solapur submitted proceeding vide letter dt-04.07.2024 received on 08.07.2024.

Sir,

The Public Hearing for **Proposed** Establishment of Sugar unit of 7000 TCD, along with Establishment of 300 KLPD Syrup based distillery/300 KLPD B-Molasses Based Distillery /300 KLPD Grain Based Distillery to Produce RS/ Ethanol & Co-Generation Power Plant of 30 MW. **Proposed by** M/s. Saipro Biofuels Pvt. Ltd. (SBPL) Gat no 163/2, 164 & 165 of Kadlas village, Tal- Sangola, Dist-Solapur, Maharashtra.

Environmental public hearing conducted on dtd. 26.06.2024, Time-12.00 Noon, At Proposed project site – M/s. Saipro Biofuels Pvt. Ltd. (SBPL) Gat no 163/2, 164 & 165 of Kadlas village, Tal-Sangola, Dist-Solapur, Maharashtra. The minutes of the public hearing approved and duly signed by the Public hearing panel along with the proceedings are enclosed.

- Minutes of public hearing duly signed by the Chairman of public hearing panel in (English)
- Copy of Office Order
- Video DVD and Photograph of Public Hearing.
- List of participants.
- Newspaper Notices for Environmental Public Hearing in English & Marathi.

This is submitted for further necessary action please.

Yours Sincerely,

Dr.J.B.Sangewar
Joint Director (WPC)

Encl: As above

Copy submitted for Information to:

The Member Secretary, MPCB, Mumbai.

Copy for information & necessary action to:

- 1) The Regional Officer, MPCB, Pune
- 2) The Sub Regional Office, MPCB, Solapur
- 3) EIC, M.P. C. Board, Mumbai - For information & display of Minutes on website.

Copy to the applicant of the project:

M/s. Saipro Biofuels Pvt. Ltd. (SBPL) Gat no 163/2, 164 & 165 of Kadlas village, Tal- Sangola, Dist-Solapur, Maharashtra.

प्रकल्प प्रवर्तक मे. साइप्रो बायोफ्युल्स प्रायव्हेट लिमिटेड, (SBPL), गट नं. १६३/२, १६४ व १६५, कडलास गाव, तालुका-सांगोला, जिल्हा-सोलापूर - ४११ ०४५, महाराष्ट्र यांच्या प्रस्तावित ७,०००.० टन प्रतिदिन ऊस गाळप क्षमता, तसेच सिरप/बी मोलॅसिस/धान्य आधारित ३००.० किलोलिटर प्रतिदिन क्षमतेचा आसवणी प्रकल्प आणि ३०.० मेगावॅटचा सह-उर्जा निर्मिती प्रकल्पाची स्थापना करणे संदर्भात पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी बाबतचा इतिवृत्तांत -

प्रकल्प प्रवर्तक मे. साइप्रो बायोफ्युल्स प्रायव्हेट लिमिटेड, (SBPL), गट नं. १६३/२, १६४ व १६५, कडलास गाव, तालुका-सांगोला, जिल्हा-सोलापूर - ४११ ०४५, महाराष्ट्र यांचा प्रस्तावित ७,०००.० टन प्रतिदिन ऊस गाळप क्षमता, तसेच सिरप/बी मोलॅसिस/धान्य आधारित ३००.० किलोलिटर प्रतिदिन क्षमतेचा आसवणी प्रकल्प आणि ३०.० मेगावॅटचा सह-उर्जा निर्मिती प्रकल्प स्थापन करणे संदर्भात पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी बुधवार, दिनांक २६ जून, २०२४ रोजी दुपारी १२.०० वाजता प्रकल्प स्थळ (SBPL), गट नं. १६३/२, १६४ व १६५, कडलास गाव, तालुका-सांगोला, जिल्हा-सोलापूर येथे आयोजित करण्यात आलेली होती.

श्री. निखील मोरे, उप प्रादेशिक अधिकारी, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, सोलापूर तथा आयोजक, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी सौ. मनिषा कुंभार, अपर जिल्हादंडाधिकारी, सोलापूर तथा अध्यक्षा, पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी समिती, प्रकल्प प्रवर्तकांचे अधिकारी, पत्रकार, पर्यावरणविषयक कार्यरत सेवाभावी संस्था, चॅनलचे प्रतिनिधी व मोठ्या संख्येने उपस्थित असलेल्या स्थानिक जनतेचे स्वागत करून माननीय अध्यक्षांच्या परवानगीने पर्यावरणविषयक जनसुनावणी प्रक्रिया सुरु केली.

सदस्य, आयोजक, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी असे सांगितले की, भारत सरकारच्या पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालय, नवी दिल्ली यांच्या दिनांक १४ सप्टेंबर, २००६ व सुधारित दिनांक १ डिसेंबर, २००९ आणि १४ ऑगस्ट, २०१८ च्या अधिसूचनेनुसार विशिष्ट प्रकल्पांना पर्यावरणविषयक अनुमती

घेणे बंधनकारक असून त्यासाठी आगाऊ पर्यावरण विषयक जाहीर लोकसुनावणी आयोजित करणे बंधनकारक करण्यात आलेले आहे.

सदरहू प्रकल्प पर्यावरण अधिसूचना २००६ आणि सुधारित नुसार संवर्ग ए - साखर उत्पादन - ५ (जे), सहविद्युत प्रकल्प - १ (डी) आणि आसवणी - ५ (जी) अंतर्गत मोडत असल्याने सदरहू प्रकल्पास पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालय, भारत सरकार नवी दिल्ली यांची "पर्यावरण अनुमती" प्राप्त करणे व त्यासाठी आगाऊ पर्यावरण विषयक जाहीर जनसुनावणी घेणे बंधनकारक आहे.

सदस्य, आयोजक यांनी असे स्पष्टीकरण दिले की, पर्यावरण विषयक जाहीर लोकसुनावणीचा मूळ उद्देश प्रकल्प परिसरातील सामान्य जनतेस प्रकल्पाविषयी व प्रकल्पामुळे होणारे परिणाम व त्याबाबत सामान्य जनतेच्या भावना जाणून घेणे, प्रकल्पात बंधनकारक असणा-या प्रदूषण नियंत्रण संयंत्रणेची माहिती सामान्य जनतेस देणे व त्यांनी दिलेल्या सूचनेचा विचार करणे आहे.

प्रकल्प प्रवर्तकांनी पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली यांची प्राथमिक मान्यता (ToR) प्रदान करण्यासाठी व पर्यावरण आघात मुल्यांकन अहवाल तयार करण्यासाठी ऑनलाईन अर्ज दिनांक १५-०३-२०२४ रोजी सादर केला व त्यास अर्जास ऑनलाईन मंजूरी दिनांक ०४-०४-२०२४ रोजी प्रदान केली. त्यानुसार प्रकल्प प्रवर्तकांनी प्रारूप पर्यावरण आघात मुल्यांकन अहवाल तयार करून शासनास सादर केलेला आहे.

सदस्य, आयोजक, पर्यावरणविषयक जाहीर जनसुनावणी समिती यांनी सांगितले की, प्रकल्प प्रवर्तक मे. साइप्रो बायोफ्युल्स प्रायव्हेट लिमिटेड, (SBPL), यांचा गट नं. १६३/२, १६४ व १६५, कडलास गाव, तालुका-सांगोला, जिल्हा-सोलापूर, महाराष्ट्र येथे प्रस्तावित ७,०००.० टन प्रतिदिन ऊस गाळप क्षमता, तसेच सिरप/बी मोलॅसिस/धान्य आधारित ३००.० किलोलिटर प्रतिदिन क्षमतेचा आसवणी प्रकल्प आणि ३०.० मेगावॅटचा सह-उर्जा निर्मिती प्रकल्प स्थापन संदर्भात पर्यावरण विषयक जाहीर जनसुनावणी आयोजित करण्यासाठी महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ,

मुख्यालय, मुंबई यांच्याकडून दिनांक ०७/०५/२०२४ रोजीच्या इमेलद्वारे रोजी अर्ज प्राप्त झाला.

सहसंचालक (जल प्रदूषण नियंत्रण), महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई यांनी पत्र दिनांक ०८-०५-२०२४ नुसार उप प्रादेशिक कार्यालय, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, सोलापूर यांना सदरहू प्रकल्पाबाबत पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी आयोजित करण्याची प्रक्रिया राबविण्याची सूचना केली.

जिल्हाधिकारी, सोलापूर, यांनी प्रत्यक्ष (Physical) पर्यावरणविषयक जनसुनावणी बुधवार, दिनांक २६ जून, २०२४ रोजी दुपारी १२. ०० वाजता घेण्यास मान्यता दिल्यानंतर सदस्य सचिव, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई यांनी भारत सरकारच्या पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालयाच्या अधिसूचना दिनांक १४-०९-२००६ व सुधारित अधिसूचना दिनांक ०१-१२-२००९ अनुसार त्यांच्या कार्यालयीन आदेश क्र. ई- १४१/२०२४, व्दारा पत्र क्र.बीओ/जेडी/डब्लुपीसी/पीएच/बी-२४०६२४- एफटीएस -००९६ दिनांक २४-०६-२०२४ अन्वये खालीलप्रमाणे पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी समिती गठित केली:-

१) जिल्हादंडाधिकारी, सोलापूर,
किंवा त्यांचे प्रतिनिधी
(अतिरिक्त जिल्हादंडाधिकारी यांच्यापेक्षा
कमी दर्जाचा नसावा)	- अध्यक्ष
२) महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई
यांचे प्रतिनिधी - प्रादेशिक अधिकारी,
महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, पुणे
जिल्हा - पुणे,	- सदस्य
३) उप प्रादेशिक अधिकारी,
महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ,
सोलापूर	- आयोजक

सदरहू अधिसूचनेनुसार उप प्रादेशिक कार्यालय, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, सोलापूर यांनी जनसुनावणी दिवसाच्या ३० दिवस अगोदर स्थानिक वृत्तपत्र दैनिक संचार यात मराठीत व वृत्तपत्र दिव्य मराठी यात इंग्रजीत जनसुनावणीबाबत जाहिर सूचना दिनांक २५-०५-२०२४ रोजी प्रकाशित केली होती. त्याचप्रमाणे सदरहू प्रकल्पाबाबतचा सर्व दस्तावेज लोकांच्या अवलोकनार्थ खालील अधिसूचित शासकीय कार्यालयात उपलब्ध करण्यात आलेले होते -

- १) क्षेत्रीय कार्यालय, पश्चिम मध्य झोन, पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालय, न्यु सेक्रेटरीअल बिल्डिंग तळमजला, ईस्ट विंग, सिव्हिल लाईन, नागपूर ४४० ००१
- २) जिल्हाधिकारी कार्यालय, सोलापूर,
- ३) महाव्यवस्थापक, जिल्हा उद्योग केंद्र, सोलापूर,
- ४) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद कार्यालय, सोलापूर,
- ५) तहसीलदार, तहसील कार्यालय- सांगोला, तालुका- सांगोला, जिल्हा- सोलापूर,
- ६) गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती- सांगोला, तालुका- सांगोला, जिल्हा- सोलापूर,
- ७) ग्रामपंचायत कार्यालय - मौजे कडलास, अकोला, आलेगाव, केदारवाडी, कमलापूर, वाटंबरे, राजुरी, निजामपूर, लोणाविरे, हणमंतगाव, सोनंद, आगलावेवाडी, जावळा, डोंगरगाव, गोदासेवाडी, तरंगेवाडी, भोपसेवाडी,

- ८) मा. उप सचिव (तांत्रिक), पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभाग, महाराष्ट्र शासन, नवीन प्रशासकीय इमारत, १५ वा मजला, मादाम कामा मार्ग, मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
- ९) सदस्य सचिव, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, कल्पतरू पॉईंट, ३रा मजला, सायन माटुंगा स्कीम रोड नं. ८, सायन (पूर्व), मुंबई - ४०० ०२२
- १०) प्रादेशिक अधिकारी, प्रादेशिक कार्यालय, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, जोग सेंटर, ३रा मजला, जुना मुंबई-पुणे रस्ता, वाकडेवाडी, पुणे - ४११ ००३
- ११) उप प्रादेशिक अधिकारी, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, ब/४, बाळी बिल्डिंग, सिव्हील लाईन्स, शासकीय दूध डेअरीसमोर, सात रस्ता, सोलापूर - ४१३ ००३
- १२) ईआयसी विभाग, मुख्यालय, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई - महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ संकेत स्थळावर प्रसिध्दीसाठी -

आजतागायत उपरोक्त प्रकल्पाविषयी लेखी उप प्रादेशिक अधिकारी, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, सोलापूर यांनी प्रकल्पाविषयी ०२ लेखी सूचना/हरकती/टिप्पणी/तक्रार प्राप्त झाल्याचे नमुद केले आहे.

सदस्य, आयोजक यांनी उपस्थित असलेल्या सर्वांना त्यांचे काही आक्षेप, हरकती, सूचना असल्यास ती संधि देण्यात आलेली असून ते लेखी वा तोंडी स्वरूपात ती देऊ शकतात असे सांगितले.

सदस्य, आयोजक यांनी प्रतिपादन केले की, ही समिती फक्त लोकांचे मत, सूचना, आक्षेप नोंदविण्यासाठी असून प्रकल्प संमत करणे, नाकारणे किंवा शिफारस

करण्याचा अधिकार या समितीस नाही. आपण जनसुनावणीत उपस्थित केलेल्या सूचना/आक्षेप यांची इतिवृत्तात नोंद घेण्यात येईल. त्याचप्रमाणे सदरहू बैठकीचे व्हिडिओ रेकॉर्डिंग जशीच्या तशी चित्रफित, बैठकीत उपस्थित करण्यात आलेल्या सूचना, आक्षेप, यांची इतिवृत्तात नोंद घेऊन सदरहू इतिवृत्त, प्रकल्प प्रवर्तकांचा सुधारित पर्यावरण मुल्यांकन आघात अहवाल, प्राप्त झालेल्या लेखी सूचना/आक्षेप यांसहित मा. अध्यक्षा, पर्यावरणविषयक जाहीर जनसुनावणी समिती यांच्या संमतीने मुख्यालय, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ यांच्यातर्फे पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली यांना सादर करावयाचा असतो. त्यावर तेथील तज्ज्ञ समिती त्याबाबत पुढील निर्णय घेते. त्यांनी अध्यक्षांना प्रकल्प प्रवर्तकांना सादरीकरण सुरु करण्याचे आदेश देण्याची विनंती केली.

माननीय अध्यक्षांच्या परवानगीने प्रकल्प पर्यावरण सल्लागार यांनी प्रकल्पाविषयी व पर्यावरण व्यवस्थापन योजनेविषयी सादरीकरण केले.

पर्यावरण सल्लागार यांनी सांगितले की, सदरहू प्रकल्पासाठी एकूण गुंतवणुक रुपये ३५० कोटी अपेक्षित असून सदरहू प्रकल्प हा झिरो लिक्विड डिस्चार्ज प्रकल्प आहे. प्रकल्पात पर्यावरण व्यवस्थापनासाठी भांडवली खर्च हा ६६.२०५१ कोटी रुपये तर आवर्ती खर्च ही रुपये १४.११ कोटी आहे. प्रकल्पात केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळाच्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार ३३% हरितपट्टा विकसित करण्यात येईल.

सदरहू प्रकल्पामुळे एकूण २८० व्यक्तींना रोजगाराची संधि प्राप्त होईल. त्यात बांधकाम टप्प्यात १०० व्यक्तींना रोजगाराची संधि मिळेल. तर प्रकल्प कार्यान्वित झाल्यानंतर प्रकल्पात १८० कुशल व्यक्तींना आणि १०० व्यक्तींना अकुशल संवर्गात रोजगाराची संधी उपलब्ध होईल.

त्याचप्रमाणे सदरहू प्रकल्पामुळे परिसरातील अप्रत्यक्ष व्यवसायात प्रचंड प्रमाणात वाढ होणार आहे.

सादरीकरणानंतर आयोजक, पर्यावरणविषयक जाहीर जनसुनावणी समिती यांनी उपस्थितांना प्रस्तावित प्रकल्पाविषयी काही पर्यावरणविषयक आक्षेप, सूचना असल्यास त्या नोंदविण्याचे आवाहन केले.

उपस्थित नागरिकांनी विचारलेले प्रश्न व त्यास प्रकल्प प्रवर्तक / प्रकल्प सल्लागार / पर्यावरणविषयक जाहिर लोकसुनावणी समिती यांना दिलेली उत्तरे याबाबतची माहिती पुढीलप्रमाणे आहे-

१) श्री. नाथा निवृत्ती वाघमारे, राहणार-उदनवाडी, तालुका-सांगोला, जिल्हा-सोलापूर:-

प्रकल्प कार्यान्वित झाल्यानंतर प्रकल्प परिसरातील गावांना रोजगाराची संधी उपलब्ध होईल काय?

प्रकल्पाचे पर्यावरण सल्लागार यांनी सांगितले की, प्रकल्प कार्यान्वित झाल्यानंतर प्रकल्पास सुमारे २८० लोकांची आवश्यकता भासेल. त्यात सुमारे १८० कुशल तर १०० अकुशल कामगारांची आवश्यकता आहे. कुशल संवर्गासाठी स्थानिक व्यक्तींकडे आवश्यक शैक्षणिक अहर्ता असल्यास त्यासाठी प्रकल्प परिसरातील स्थानिक व्यक्तींनाच रोजगारात प्राधान्य देण्यात येईल. अकुशल संवर्गातही स्थानिक व्यक्तींनाच रोजगारासाठी प्राधान्य देण्यात येईल.

२) श्री. विलास सदाशिव पांढरे, राहणार-उदनवाडी, तालुका-सांगोला, जिल्हा-सोलापूर:-

प्रस्तावित प्रकल्पामुळे परिसरात जल प्रदूषण आणि वायू प्रदूषण न होण्यासाठी कुठल्या उपाययोजना अंगिकारण्यात येतील?

प्रकल्पाचे पर्यावरण सल्लागार यांनी उत्तर दिले की, परिसरात प्रकल्पापासून जल आणि हवा प्रदूषण न होण्यासाठी उपाय योजना प्रस्तावित केलेल्या आहेत. हवा प्रदूषण नियंत्रणासाठी प्रकल्पात इलेक्ट्रो-स्टॅटिक-प्रेसिपरेटर (ईएसपी) हे अत्याधुनिक संयंत्रणा लावण्यात येईल. त्यामुळे प्रकल्प उत्पादनात उत्सर्जन होणा-या धुरातील कणांचा पूर्णपणे अटकाव (arrest) होईल. त्यामुळे प्रदूषित धुराचे उत्सर्जन होणार नाही.

तर जल प्रदूषण प्रतिबंधासाठी साखर विभागामध्ये ईटीपी (Effluent Treatment Plant) कार्यान्वित करण्यात येईल, त्यात प्रकल्प उत्पादनात निर्माण होणा-या सांडपाण्यावर प्रक्रिया करण्यात येईल. तसेच प्रकल्पातील आसवणी प्रकल्पात (Distillery Unit) उत्पन्न होणारे सांडपाणी/स्पेंट वॉश याचे बायोमिथिनायझेशन

करुन स्पेंट वॉश ड्रायर मल्टी ईफेक्टिव्ह इव्हॅपरेशन, नंतर स्पेंट वॉश ड्रायर वापरुन स्पेंट वॉशचे पावडर स्वरूपात रुपांतर करण्यात येईल. ती स्पेंट वॉशची पावडर स्थानिक शेतक-यांना खत म्हणून शेतात वापरण्यास उपलब्ध करता येऊ शकेल.

त्याचप्रमाणे सीपीयुट (Condensate Polishing Unit - CPU) जो कन्डेन्सेट/Condensate तयार होईल, त्यावर प्रक्रिया करुन त्याचा उत्पादन प्रक्रियेत पुनर्वापर करण्यात येईल.

अशाप्रकारे प्रकल्पात उत्पन्न होणा-या सांडपाण्यावर प्रक्रिया करुन त्याचा प्रकल्प उत्पादनात पुनर्वापर करण्यात येणार आहे. प्रक्रिया केलेल्या सांडपाण्याचा एकही थेंब प्रकल्पाबाहेर सोडण्यात येणार नाही.

3) श्री. निलेश माने, राहणार-कडलास, तालुका-सांगोला, जिल्हा-सोलापूर:-

या पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणीची माहिती येथील स्थानिक लोकांना देण्यात आलेली नाही. या प्रकल्पामुळे जवळ राहणा-या लोकांवर, प्राण्यांवर प्रकल्पाच्या प्रदूषणाचा काय परिणाम होईल याची माहिती देण्यात आलेली नाही. येथे काही लोक बाहेर गावातून आलेले आहेत. मी वैयक्तिक लेखी पत्र स्थानिक कार्यालय - उप प्रादेशिक अधिकारी, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, सोलापूर यांना सादर केलेले आहे. त्याबाबत लेखी उत्तर देण्यात आलेले नाही, तसेच सदरहू जनसुनावणीस उपस्थित राहण्याच्या सूचनाही देण्यात आलेली नाही.

या कारखान्याच्या स्थानापासून ५.० ते ५०.० मीटर अंतरावर जलस्त्रोत (water sources) आहेत. तसेच त्यांच्या उजव्या बाजूस एक तलाव आहे. दोन शासकीय मोठे तलाव आहेत. त्यातील एक कोडी तलाव आहे, तेथे शासनाची पाण्याची विहिर आहे. त्याचे पाणी प्रत्यक्षपणे ग्रामपंचायतमार्फत लोकांच्या घरी पाणीपुरवठा करण्यात येतो. तसेच येथील तळ्यात जे पाणी साचले जाते, त्यापासूनच आमची शेती, पशूसंवर्धन, यासाठी आम्हांला पाणी देण्यात येते.

तरी हा कारखाना चालू झाल्यानंतर आम्हांला जलप्रदूषण, पशुसंवर्धनासाठी, शेतीसाठी खराब पाणीपुरवठा होण्याचा धोका आम्हांला जाणवत आहे. तरी मी स्वतः, येथील शेतकरी, नागरीक हे प्रकल्पाच्या विरोधी आहोत. तरी पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांच्याकडून याबाबत स्पष्टीकरण देण्यात यावे.

येथे सदस्य, आयोजक, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी स्पष्टीकरण दिले की, या जनसुनावणीचा उद्देशच मुळात प्रस्तावित प्रकल्पाविषयी प्रकल्प परिसरातील तसेच स्थानिक लोकांच्या भावना, विचार, सूचना, आक्षेप नोंदविण्यासाठीच आहे. बैठकीच्या सुरवातीसच सांगितल्याप्रमाणे ही समिती कुठल्याही प्रकल्पास मंजूरी देत नाही, प्रकल्प नाकारत नाही किंवा प्रकल्पाची शिफारस करत नाही. आपण उपस्थित केलेल्या सूचना, आक्षेप यांची नोंद घेण्यात येऊन त्याचा बैठकीच्या इतिवृत्तात समावेश करण्यात येतो. सदरहू इतिवृत्त, प्राप्त लेखी सूचना यासह मा. अध्यक्षा, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांच्या मान्यतेने मुख्यालय, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळातर्फे भारत सरकारला सादर करण्यात येते. तेथील तज्ज्ञ समिती याबाबत योग्य तो निर्णय घेते. तरी उपस्थितांनी प्रस्तावित प्रकल्पाविषयी काही पर्यावरणीय सूचना, आक्षेप असल्यास ते उपस्थित करण्यात यावेत.

त्यावेळी श्री. निलेश माने यांनी परत आक्षेप नोंदविला की, स्थानिकांना प्रकल्पाविषयी कुठलीच माहिती नाही. त्यामुळे येथील बरेच लोक येऊ शकले नाहीत. येथील लोक जास्त शिकलेले नाहीत. तरी मी सादर केलेल्या आक्षेपांचा विचार करण्यात यावा. येथे आक्षेप नोंदविण्यास माने, गायकवाड, खटकाळे, भगनाळे कुटुंबिय आलेली आहेत, ज्यांचे येथे क्षेत्र आहे. ज्यांची घरे पाण्याच्या स्रोताजवळ, प्रकल्पाजवळ आहेत. तरी याबाबत पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी विचार करावा.

४) श्री. बाळासाहेब सुधा माने, माने वस्ती, राहणार-कडलास, तालुका-सांगोला, जिल्हा-सोलापूर:-

मी शेतकरी असून येथील तलावाच्या खालील बाजूसच माझे घर आहे. ग्रामपंचायतीचे पाणी येथे आलेले नाही. या तलावात पाणी आल्यानंतरच आम्हांला पाणी मिळते. हा प्रकल्प सुरु झाल्यानंतर कारखान्यातील सांडपाणी तलावात मिसळेल, तर आम्हांला पाणी कसे मिळेल? आम्ही पाणी कसे पिणार? कारण कारखान्यातील दुषित सांडपाणी हे तलावातच जाईल असे सर्व ग्रामस्थांचे म्हणणे आहे.

तरी येथील सर्व शेतक-यांचा या प्रकल्पास विरोध असून याबाबत आम्हांला लेखी माहिती कळविण्यात यावी.

५) श्री. शरदचंद्र शिवाजी गायकवाड, राहणार-कडलास, तालुका-सांगोला, जिल्हा-सोलापूर:-

आमचा विकासाला विरोध नाही. मात्र या परिसराची भौगोलिक परिस्थिती पाहिली तर कारखाना स्थानापासून याबाजूस (जनसुनावणी स्थान) **उतारच** आहे. सादरीकरणात दर्शविण्यात आले की, सांडपाणी हे प्रकल्पाच्या बाहेर जाणार नाही. आता येथे अपेक्षेपेक्षा जास्त पाऊस झाला. आमच्या पाझर तलावाच्या मागे पूर्ण पाणी आहे. मात्र तेथे गेले तीस वर्षे पाणी नव्हते. तर या परिस्थितीत कारखाना काय करणार? तर विकासाच्या कामात अडथळा आणू नये, हे मान्य आहे. येथे पूर्वी कृषि विभागाने नाला बंडिंग केलेले आहे. तेथे प्रकल्पाने सपाटीकरण केलेले आहे. त्यामुळे आमच्या तलावात इतर तलावांपेक्षा पाणी वाढलेले आहे. तरी असा कारखाना उभारत असताना तेथील लहान शेतक-यांचाही विचार करण्यात यावा.

तसेच महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने ग्रामसेवक, सरपंच, तलाठी यांना आजच्या बैठकीसाठी गावात दवंडी देण्याचा सूचना का केली नाही? त्यामुळे आम्हांला, येथील स्थानिक शेतक-यांना पूर्व तयारी करून या प्रकल्पाबाबत असलेले आक्षेप नोंदविता आले असते. याबाबत स्पष्टीकरण देण्यात यावे.

प्रकल्प पर्यावरण सल्लागार यांनी स्पष्टीकरण दिले की, पाऊस जास्त झाल्यास काय करणार याबाबत प्रश्न विचारण्यात आलेला आहे. तर प्रकल्पात स्टॉर्म वॉटर ड्रेन (Storm Water Drain) साठी वेगळी पाईपलाईन असेल, तर

सांडपाणी वाहून नेण्यासाठी वेगळी लाईन असेल. हे दोन्ही एकत्रित (mix) होणार नाही याची काळजी कारखाना घेईल.

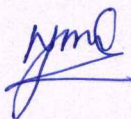
येथे श्री. शरदचंद्र गायकवाड यांनी आक्षेप नोंदविला की, कृषि विभागाने जे नाला बंडिंग केलेले होते, तर कोणाच्या परवानगीने त्याचे सपाटीकरण करण्यात आले? याची सूचना स्थानिकांना देण्यात आलेली नाही. त्यामुळे आताच्या परिस्थितीत या तलावात इतर तलावांच्या मानाने जास्त पाणी आलेले आहे. माझ्या शेतात ऊसाचे पीक आहे. पाझर तलाव हा साठवण तलावात रूपांतर केलेले आहे. तरीही माझ्या शेतात गुढ्याभर पाणी आहे. त्यामुळे भौगोलिक परिस्थितीमुळे प्रकल्पातील सांडपाणी हे आमच्या खालील भागात, शेतात जाईलच.

पर्यावरण सल्लागार यांनी येथे स्पष्टीकरण दिले की, सांडपाणी प्रकल्पाबाहेर जाणारच नाही. कारण प्रक्रिया केलेल्या सांडपाण्याचा प्रकल्पातच पुनर्वापर करण्यात येणार आहे. मात्र पाऊस जास्त झाला, तर स्ट्रॉम वॉटर शेतात जाईल. तसेच हवेचे प्रदूषण होणार नाही, कारण प्रकल्पात ईएसपी - ईलेक्ट्रो-स्टॅटिक-प्रेसिपरेटर हा कार्यान्वित करण्यात येणार आहे.

यावेळेस काही उपस्थितांनी सांगितले की, येथील सर्व शेतक-यांचा या प्रकल्पास विरोध आहे. येथे कारखाना होणार आहे, याची कल्पना स्थानिक शेतक-यांना नाही, सर्व शेतक-यांचा विरोध आहे. तरी परिसरातील सर्व शेतक-यांना आगाऊ सूचना देऊन ही जनसुनावणी परत आयोजित करण्यात यावी, सर्व शेतक-यांचा विरोध दिसेल.

सदस्य, आयोजक, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी सांगितले की, उपस्थितांनी अद्यापामेरे प्रस्तावित प्रकल्पाविषयी उपस्थित केलेल्या सूचना, आक्षेप यांची नोंद घेण्यात आलेली असून त्याचा बैठकीच्या इतिवृत्तात समावेश करण्यात येईल आणि ते शासनास सादर करण्यात येतील. उपस्थित मुद्द्यांशिवाय इतर काही नविन मुद्दे असल्यास ते उपस्थित करण्यात यावेत. उपस्थितांना त्याबाबत संधि देण्यात येत आहे.

६) श्री. सुनंदा रेड्डी, पर्यावरणवादी, तेलंगणा राज्य:-

माझी पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समितीस विनंती आहे की, ग्रामस्थांनी उपस्थित केलेल्या सूचना, आक्षेपांचा सर्वात प्रथम विचार करण्यात यावा. जरी औद्योगिक विकास महत्वाचा आहे, तरी त्याचबरोबर पर्यावरण संरक्षण, शून्य द्रव निःस्सारण (Zero Liquid Discharge) प्रकल्प असणे आवश्यक आहे. तसेच जलप्रदूषण, वायू प्रदूषण, जमिनीचे प्रदूषण न होणे हे महत्वाचे आहे. तसेच प्रकल्प परिसरात राहत असलेल्या शेतकऱ्यांचा विचार व हितसंबंध हे सांभाळण्यात यावेत.

तसेच हरित पट्टा विकसित करताना औषधी वनस्पती, तसेच फळवनस्पती यांची मोठ्या प्रमाणात लागवड करण्यात यावी. प्रकल्प प्रशासनाने ईटीपी आणि एसटीपी स्थापित करून ते कार्यक्षमतेने चालविण्यात यावेत. प्रकल्प प्रशासनाने स्थानिक लोक, स्थानीक शेतकरी यांच्या हिताचे निर्णय घ्यावेत.

सदस्य, आयोजक, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी पुनःच उपस्थितांना प्रस्तावित प्रकल्पाविषयी काही पर्यावरणीय सूचना, आक्षेप असल्यास ते उपस्थित करण्यात यावेत.

७) श्री. दत्तात्रय जाधव, राहणार-कडलास, तालुका-सांगोला, जिल्हा-सोलापूर:-

सादरीकरणात दर्शविल्याप्रमाणे गावासाठी, ग्रामपंचायतीसाठी जो निधी राखीव ठेवण्यात येणार आहे, तो कुठल्या कामांसाठी खर्च करण्यात येणार आहे?

पर्यावरण सल्लागार यांनी उत्तर दिले की, प्रस्तावित प्रकल्पात जो निधी राखीव ठेवण्यात येईल, तो सीईआर म्हणजे कॉर्पोरेट पर्यावरण जबाबदारी निधी (Corporate Environment Responsibility (CER) Fund अंतर्गत असणार आहे. तो निधी ज्या ज्या कामांसाठी/उपक्रमांसाठी नियोजित आहे, त्यासाठीच खर्च करण्यात येईल. सदरहू उपक्रम हे प्रकल्प कार्यान्वित होण्यापुर्वीच पूर्ण करण्यात येतील. एकूण निधी ५.२५ कोटी एवढा राखीव ठेवण्यात आलेला आहेत.

सदस्य, आयोजक, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी मत मांडले - आजच्या जनसुनावणीत प्रस्तावित प्रकल्पाविषयी पर्यावरणीय

सूचना, आक्षेप नोंदविण्याची उपस्थितांना पुरेशी संधि देण्यात आलेली आहे. उपस्थित केलेल्या मुद्द्यांची नोंद घेण्यात आलेली असून त्यांची नोंद घेण्यात येईल. त्याचप्रमाणे प्रस्तावित प्रकल्पाविषयी स्थानिक व राष्ट्रीय वृत्तपत्रात पर्यावरणविषयक जाहिर सूचना प्रकाशित झाल्यानंतर उप प्रादेशिक कार्यालय, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, सोलापूर यांना लेखी, ईमेलव्दारे प्राप्त झालेली निवेदने, बैठकीत प्राप्त झालेली लेखी निवेदने, बैठकीचे इतिवृत, सुधारित पर्यावरण आघात मुल्यांकन अहवाल, व्हिडिओ चित्रिकरण यासोबत मा. अध्यक्षा, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांच्या संमतीने मुख्यालय, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळातर्फे पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली यांना सादर करण्यात येतील. तेथील तज्ज्ञ समिती त्याबाबत योग्य तो निर्णय घेईल. त्यांनी मा. अध्यक्षा, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांना दोन शब्द बोलण्याची विनंती केली.

अध्यक्षा, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी सांगितले की, आज येथे कडलास गावातील ग्रामस्थ, प्रकल्प बाधित इतर गावातील ग्रामस्थ, शासकीय अधिकारी, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळातील अधिकारी व कर्मचारी हे प्रकल्प प्रवर्तक मे. साइप्रो बायोफ्युल्स प्रायव्हेट लिमिटेड, (SBPL), गट नं. १६३/२, १६४ व १६५, कडलास गाव, तालुका-सांगोला, जिल्हा-सोलापूर, महाराष्ट्र यांच्या प्रस्तावित ७,०००.० टन प्रतिदिन ऊस गाळप क्षमता, तसेच सिरप/बी मोलॅसिस/धान्य आधारित ३००.० किलोलिटर प्रतिदिन क्षमतेचा आसवणी प्रकल्प आणि ३०.० मेगावॅटचा सह-उर्जा निर्मिती प्रकल्प स्थापन संदर्भात पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणीसाठी जमलेलो आहोत. प्रकल्पाच्या पर्यावरण सल्लागार यांनी सादरीकरणाव्दारे उपस्थितांना प्रकल्पाविषयी आणि पर्यावरण व्यवस्थापन योजना (Environment Management Plan) विषयी सर्व माहिती उपस्थितांना सांगितलेली आहे. या पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणीचा मूळ उद्देश हाच आहे की, प्रस्तावित

प्रकल्पाविषयी आणि प्रकल्पातील सर्व प्रदूषण नियंत्रण सयंत्रणेची माहिती ग्रामस्थांना अवगत करणे, त्यांनी उपस्थित केलेल्या सूचना/आक्षेप यांचे निराकरण करणे त्यांची बैठकीच्या इतिवृत्तात नोंद घेणे हाच आहे. अध्यक्षा यांनी सूचित केले की, श्री. निलेश माने, ग्रामस्थ आणि इतर सर्व उपस्थित यांनी प्रस्तावित प्रकल्प स्थापनेविषयी महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, सोलापूर येथे आक्षेप नोंदविलेले होते. त्याची नोंद घेण्यात आलेली असून बैठकीत उपस्थित केलेल्या सूचना/आक्षेप यांची नोंद घेण्यात आलेली आहे. त्याची बैठकीच्या इतिवृत्तात नोंद घेण्यात येऊन सर्व दस्तावेज हा भारत सरकारला सादर करण्यात येईल. तेथील तज्ज्ञ समिती त्याबाबत योग्य तो निर्णय घेईल. उपस्थितांना सूचना/आक्षेप नोंदविण्याचे वारंवार आवाहन करण्यात आलेले होते. उपस्थितांकडून कोणताच प्रतिसाद नसल्याने कोणाचीही सूचना/आक्षेप नाहित असे गृहित धरून पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी संपन्न झाल्याचे घोषित करण्यात येते.

सदस्य, आयोजक, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी सांगितले की, आजच्या या पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समितीस मा. अध्यक्षा, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती, प्रकल्प बाधित गावातील ग्रामस्थ, लोकप्रतिनिधी, प्रकल्प प्रवर्तकांचे अधिकारी, पत्रकार, पर्यावरणविषयक कार्यरत सेवाभावी संस्था, चॅनलचे प्रतिनिधी व मोठ्या संख्येने उपस्थित असलेल्या स्थानिक जनता यांचे आभार मानले व मा. अध्यक्षा यांच्या संमतीने पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी संपन्न झाल्याचे घोषित केले.

मा. अध्यक्षा यांचे आभार मानून पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी ही संस्थगित करण्यात आली.

प्राप्त लेखी ०२ लेखी सूचना/हरकती/टिप्पणी/तक्रार प्राप्त सोबत जोडले आहे.

प्राप्त लेखी ०२ लेखी सुचना/हरकती/टिप्पणी/तक्रार प्राप्त सोबत जोडले आहे.

माननीय अध्यक्षंचे आभार मानून जनसुनावणी बैठक संस्थिगत करण्यात आली.

(निखिल जा. मोरे)

आयोजक,

पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती

तथा

उप प्रादेशिक अधिकारी,

महाराष्ट्र प्रदूषण

नियंत्रण मंडळ, सोलापूर

(मनिषा कुंभार)

अध्यक्ष,

पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती

तथा

अपर जिल्हादंडाधिकारी, सोलापूर,

जिल्हा-सोलापूर

1911

1911